

Miljøgodkendelse af malkekvægbesætning på bedriften Knudsbølgård

Hovmosevej 23, 6064 Jordrup

Matr.nre. 11d, 2i, 10a Knudsbøl By, Jordrup og 1bm Bølling By, Egtved.

Kolding Kommune,
Teknisk Forvaltning, Landbrugsafdelingen den 22. april 2009.

Denne godkendelse er meddelt efter § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen gælder fra klagefristens udløb, såfremt der ikke er indkommet klager med opsættende virkning.

Miljøgodkendelse udarbejdet af Kolding Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.:
V_B

Dato:
16. april 2009

Forfatter:
Lone Godske

Kvalitetskontrol:
Anders C Bjørnshave-Hansen

Godkendt af:
Torsten Bliksted

Sag nr. og filnavn:
\\kolkfs01\data\sag\11\412.15\Project documentation\Foreløbige MGK\Miljøgodkendelse_Hovmosevej 23_version_B.doc

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
2	GODKENDELSE INKL. KLAGEVEJLEDNING	8
2.1	GODKENDELSE	8
2.2	KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL.....	9
2.3	UNDERRETNING OM GODKENDelsen	10
3	DATABLAD	12
4	VILKÅR	13
4.1	GENERELLE FORHOLD	13
4.1.1	<i>Drift og indretning af ejendommens anlæg</i>	13
4.1.2	<i>Information og ændringer på ejendommen</i>	14
4.1.3	<i>Håndtering af miljøuheld og nærvæd uheld</i>	14
4.1.4	<i>Anvendelse af ”bedste tilgængelige teknologi” (BAT)</i>	15
4.1.5	<i>Tilsyn, kontrol og egenkontrol</i>	15
4.1.6	<i>Ophør af virksomheden eller dele af denne</i>	16
4.2	PRODUKTIONSANLÆGGET MV.	16
4.2.1	<i>Ejendommens bygningsanlæg</i>	16
4.2.2	<i>Anlæggets beliggenhed og hensyn til landskab</i>	16
4.2.3	<i>Gødningsopbevaring- og håndtering</i>	17
4.2.4	<i>Spildevand</i>	17
4.2.5	<i>Lugt</i>	17
4.2.6	<i>Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi</i>	17
4.2.7	<i>Foder- og ensilageopbevaring</i>	18
4.2.8	<i>Transporter af husdyrgødning</i>	18
4.2.9	<i>Transporter af foder og dyr mv.</i>	18
4.2.10	<i>Støj</i>	19
4.2.11	<i>Fluer og skadedyr</i>	19
4.2.12	<i>Støv</i>	19
4.2.13	<i>Lys</i>	19
4.2.14	<i>Affald</i>	20
4.2.15	<i>Kemikalier og pesticider</i>	20
4.2.16	<i>Olieprodukter og farligt affald</i>	20
4.3	UDBRINGNINGSAREALERNE	21
4.3.1	<i>Bedriftens udbringningsarealer</i>	21
4.3.2	<i>Naturbeskyttelse og ammoniak</i>	21
4.3.3	<i>Søer, vandløb og beskyttet natur</i>	21
5	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	22
5.1	GENERELLE FORHOLD	22
5.1.1	<i>Husdyrproduktionen</i>	22
5.1.2	<i>Risici og afværgeforanstaltninger</i>	22
5.1.3	<i>BAT, forureningsbegrænsende foranstaltninger og renere teknologi</i>	22
5.1.4	<i>Tilsyn, kontrol og egenkontrol</i>	24
5.1.5	<i>Alternative muligheder</i>	24
5.1.6	<i>Ophør af husdyrbruget</i>	24
5.2	PRODUKTIONSANLÆGGET MV.	25
5.2.1	<i>Ejendommens bygningsanlæg</i>	25
5.2.2	<i>Husdyrbrugets beliggenhed og hensyn til landskab</i>	26
5.2.3	<i>Ventilation</i>	26
5.2.4	<i>Opbevaringskapacitet</i>	26
5.2.5	<i>Spildevand</i>	27
5.2.6	<i>Lugt</i>	27
5.2.7	<i>Foder og ensilage</i>	27
5.2.8	<i>Intern og ekstern transport</i>	27

5.2.9	<i>Energi og vand</i>	28
5.2.10	<i>Husdyrgødning</i>	28
5.2.11	<i>Støj</i>	29
5.2.12	<i>Fluer og skadedyr</i>	29
5.2.13	<i>Støv</i>	29
5.2.14	<i>Lys</i>	29
5.2.15	<i>Affald</i>	29
5.2.16	<i>Kemikalier og pesticider</i>	30
5.2.17	<i>Olieprodukter</i>	30
5.2.18	<i>Anlæggets påvirkning af natur</i>	30
5.3	UDBRINGNINGSAREALERNE	31
5.3.1	<i>Bedriftens udbringningsarealer</i>	31
5.3.2	<i>Kvælstofudvaskning til overfladevand og grundvand</i>	32
5.3.3	<i>Fosforoverskud og erosion</i>	32
5.3.4	<i>Natur - udbringningsarealer</i>	33
5.3.5	<i>NATURA2000 og bilag IV-arter</i>	34
6	KOMMUNENS SAMLEDE KONKLUSION	36
7	BILAG	36

Miljøgodkendelse for malkekvægbesætning beliggende på Hovmosevej 23, 6064 Jordrup

1 Ikke teknisk resumé

Beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger er foretaget i det elektroniske ansøgningssskema www.husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion som vil blive opretholdt, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres. Kolding Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af dette materiale.

Produktion

Med godkendelsen sker der en udvidelse af produktionen fra 228,24 DE (dyreenheder) svarende til 150 årskøer og 150 opdræt (0-28 mdr.) til 290,43 DE svarende til 195 årskøer, 47 kalve (0-6 mdr.), 140 årsopdræt (6-25 mdr.) og 95 tyrekalve (0-1 mdr.).

Da husdyrbesætningen er større end 250 DE behandles ansøgningen jævnfør § 12 stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Anlæg

I forlængelse af den eksisterende kostald på 2.080 m² opføres der en tilbygning på 1.040 m² til kostalden i samme stil som den eksisterende. Stalden indrettes som traditionel kostald med 3 rækker sengebåse og gennemgående foderbord.

I tilknytning til eksisterende plansiloer opføres der yderligere 2 plansiloer på i alt 1.344 m² til opbevaring af ensilage. Vest for det eksisterende anlæg, men ikke i tilknytning dertil, bygges der en ny gyllebeholder på 4000 m³. Gyllebeholderen er med naturligt flydelag. Når den nye gyllebeholder tages i brug, nedlægges de to mindste af de eksisterende gylleholdere.

Husdyrgødningen består af kvæggylle og dybstrøelse. Med de eksisterende gylleholdere og markstakke er der opbevaringskapacitet til mindst 9 mdr. Ved ibrugtagning af den nye gyllebeholder og nedlæggelse af to mindste af de eksisterende er der også opbevaringskapacitet til mindst 9 mdr.

Kolding Kommune har vurderet, at placering af anlægget er acceptabel i forhold til naboer.

Udbringingsarealer og harmonikrav

Der udbringes husdyrgødning svarende til 2,29 DE (dyreenheder) pr. ha, hvori der er indregnet afsætning af husdyrgødning til en anden bedrift på 47,00 DE. Dermed overholder bedriften harmonikravet.

Tiltag for at mindske nabogener

Der er 286 meter fra eksisterende kvægstald og 304 meter fra tilbygningen til nærmeste enkelt bolig og mere end 1,5 km til samlet bebyggelse.

Der etableres skærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder senest 1 år efter, at den er opført, således at gyllebeholderen vil optræde mindre fremtrædende i landskabet.

Antallet af transporter stiger med ca. 145 (ca. 16 %) om året til i alt 912 transporter. Stigningen omfatter hovedsagligt flere transporter med grovfoder og gylle. Transporter af husdyrgødning med traktor må ikke foretages på søn- og helligdage igennem Bølling, og transport af husdyrgødning til aftalearealerne sker med lastvogn.

Det vurderes, at bedriften ikke medfører væsentlige lysgener, støj-, støv- eller lugtgener for omkringboende.

Påvirkning af beskyttede naturområder og bilag IV-arter

Projektet medfører en stigning i ammoniakfordampningen på 452 kg N/år fra stald- og opbevaringsanlæg.

Der er en del beskyttede naturområder omkring anlægget, og nærmeste område er en beskyttet fersk eng beliggende ca. 350 meter syd for anlægget. Ca. 450 meter nordvest for anlægget er registreret et overdrev, der afkaster bufferzone II i forhold til næringsfattig natur (§ 7). Højeste merbelastning af naturområdet er beregnet til 0,24 kg N/ha/år.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakfordampningen fra anlægget ikke forringer naturtilstanden af de beskyttede naturområder i væsentlig grad.

Ejendommens anlæg ligger ca. 4,6 km fra det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, Egtved Ådal. Pga. afstanden vurderer Kolding Kommune, at anlægget ikke påvirker dette område i væsentlig grad.

Dele af udbringningsarealerne ved Husted Mose og de fleste af udbringningsarealerne omkring ejendommen er beliggende i bufferzone II, hvor flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker.

Ingen af udbringningsarealerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttet natur, men nogle af arealerne grænser op til beskyttede ferske enge og overdrev. Der ligger ingen risikoarealer ned til vandløb, og det vurderes derfor ikke, at vandløbene vil blive påvirket væsentligt.

Udbringningsarealerne afvander til Kolding Fjord, der står i forbindelse med det internationale naturbeskyttelsesområde Lillebælt.

Kolding Kommune vurderer, at projektet ikke vil skade NATURA2000 områderne såvel som øvrige vandområder væsentligt.

Kolding Kommune har ikke konkret kendskab til registrering af Bilag IV-arter i projektområdet. Kolding Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer, men det kan ikke afvises, at de forekommer. Det vurderes på denne baggrund, at projektet ikke vil have negativ indvirkning på leve- og ynglesteder for Bilag IV-arter eller andre sjældne eller fredede arter.

Samlet set for naturområderne og beskyttede arter vurderer Kolding Kommune, at projektet overholder de generelle lovkrav for beskyttelse af naturområderne.

Transporter

Transport af husdyrgødning foregår imod øst ad Hovmosevej igennem Bølling og over Egtvedvej og imod vest af Hovmosevej, Baskærvej, Skærsøvej, Verstvej, Egtvedvej og til Mosevej. Antallet af transportere stiger med 145 transportere pr. år, hvoraf de 30 foregår med lastvogn. Stigningen i transportere svarer til 16 %. Det vurderes, at stigningen i transportere ikke vil være til gene for de omkringboende.

Lugt

Der vil efter udvidelsen være ca. 3 km til nærmeste byzone (Egtved), ca. 1,6 km til samlet bebyggelse og 286 m til nærmeste enkeltbolig. Den ukorrigerede lugtgeneafstand er beregnet til 82,27 m for enkeltbolig på tidspunkter med fuld belægning i staldene. Lugtgenekriterierne er dermed overholdt.

Kolding Kommune vurderer derfor, at udvidelse af produktionen ikke vil skabe væsentlige lugtgener.

Ammoniak

Det samlede ammoniaktab fra anlægget er efter udvidelsen beregnet til at være 2.827 kg N/år fra staldanlægget og gyllebeholderne, hvilket svarer til en forøgelse på 452 kg N/år i fht. nudrift. Stigningen skyldes primært et øget antal dyreenheder på bedriften. Projektet overholder det generelle krav om 20 % reduktion af ammoniaktab fra staldafsnit, hvor der ændres eller udvides. Som projekttiltag for at reducere ammoniakfordampningen fra staldene er valgt at etablere spalteskraber, der kører med fast frekvens 6 gange i døgnet.

Kvælstofudvaskning og fosforbelastning

4,37 ha af udbringningsarealerne er nitratfølsomt indvindingsopland. På arealerne er der lavet en beregning af udvaskning fra rodzonen til grundvandet. Beregningerne viser, at udvaskningen i efter-situationen er den samme på alle arealer som i før-situationen (61 mg N/l), og dermed er husdyrlovens krav overholdt. Ingen af arealerne er beliggende i nitratområder eller fosforområder i henhold til husdyrloven.

Udbringningsarealerne afvander til Kolding Fjord, der står i forbindelse med Natura2000 område Lillebælt.

Projektet overholder de generelle lovkrav m.h.t. fosforoverskud og nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Kolding Kommune har vurderet, at der ikke er forhold i det konkrete projekt, der medfører behov for at skærpe kravene i forhold til det generelle beskyttelsesniveau.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknik)

Der installeres spalteskraber for at reducere ammoniakfordampningen fra staldene. Derudover lever bedriften op til en lang række virkemidler, som er bundet op på lovgivningen vedr. opbevaring af gylle og udarbejdelse af markplaner.

Samlet vurdering

Projektet overholder de generelle lovkrav mht. lugt, ammoniakfordampning samt fosforoverskud og nitratudvaskning. Kolding Kommune har vurderet, at der ikke er behov for at stille skærpede krav til næringsstofoverskuddet i forhold til det generelle niveau i husdyrloven. Det vurderes, at der er taget de fornødne hensyn til landskabsinteresser og naboer, og at der er indarbejdet BAT i et fornødent omfang, projektets type og størrelse taget i betragtning. Det er vurderet, at projektet ikke kan være til væsentlig skade for beskyttede naturtyper, Bilag IV-arter eller Internationale Naturbeskyttelsesområder. Samlet set er det konkluderet, at projektet kan realiseres uden væsentlig virkning på miljøet.

2 Godkendelse inkl. klagevejledning

2.1 Godkendelse

Kolding Kommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Husdyrproduktionen på Knudsbølgård, Hovmosevej 23, 6064 Jordrup udvides fra 228,24 DE (dyreenheder) svarende til 150 årskøer og 150 opdræt (0-28 mdr.) til 290,43 DE svarende til 195 årskøer, 47 kalve (0-6 mdr.), 140 årsopdræt (6-25 mdr.) og 95 tyrekalve (0-1 mdr.).

Husdyrgødning udbringes på de i ansøgningsmaterialet anviste arealer (bilag 2). På ejendommens udbringningsarealer tilføres husdyrgødning fra i alt 237,69 DE svarende til 2,29 DE/ha. Derudover afsættes der husdyrgødning til aftalearealer fra 47 DE.

I forlængelse af den eksisterende kostald på 2.080 m² opføres der en ny kostald på 1.040 m² i samme stil som den eksisterende. De 2 staldanlæg bliver bygget sammen. Stalden indrettes som traditionel kostald med 3 rækker sengebåse og gennemgående foderbord.

I tilknytning til eksisterende plansiloer opføres der yderligere 2 plansiloer på samlet 1.344 m² og med 2 meter sider til opbevaring af ensilage.

Der bygges en ny gyllebeholder på 4000 m³. Gyllebeholderen bygges uden tilknytning til eksisterende byggeri men dog umiddelbart vest for det eksisterende anlæg. Når denne tages i brug, nedlægges de to mindste af de eksisterende gylleholdere.

Miljøgodkendelsen er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på nedenstående vilkår.

Kolding Kommune vurderer, at projektet som beskrevet i ansøgningsmaterialet under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer, de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Gyldighed

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Knudsbølgård. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 45127, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 21111511 med P-nr. 1006326243.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der mindst er indsat et dyrehold, der svarer til opstart af det godkendte dyrehold. Dog gives der en frist på 3 år til etablering og ibrugtagning af den nye gyllebeholder.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber april måned 2017. Vilkårene kan dog i særlige tilfælde tages op inden retsbeskyttelsens udløb i henhold til reglerne i husdyrlovens § 40 stk. 2.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug" regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til

revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2017.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, miljøbeskyttelsesloven, vandløbsloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Grundlag for afgørelsen

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for udvidelse af kvægholdet på Knudsbølgård, Hovmosevej 23, 6964 Jordrup, CVR nr. 21111511.

Ansøgning om miljøgodkendelse, indsendt som skema nr. 6792 Version 7, indsendt den 24. oktober 2008 og genereret den 26. februar 2009 fra www.husdyrgodkendelse.dk.

Vejle Amts VVM-screeningsafgørelse af 2. oktober 2001 godkendte en produktion svarende til 249 DE, hvor der ikke var krav om VVM-pligt.

Tilsyn på bedriften er foretaget af Kolding Kommune den 3. juli 2007.

Opstartsmøde for miljøgodkendelse med ansøger, konsulent og Kolding Kommune samt besigtigelse på udvalgte arealer blev afholdt på ejendommen den 26. august 2008.

Bemærkninger i forbindelse med 1. høring af ansøgningen

Projektet har været offentliggjort i en 1. høring i perioden 19. november 2008 til 4. december 2008. Der har ikke været bemærkninger til 1. høring af ansøgningen.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Udkastet til miljøgodkendelse har været udsendt i offentlig høring i perioden 4. marts 2009 til 15. april 2009. Udkastet har været fremsendt til de nærmeste naboer samt til en række organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål.

Indsigelser i forbindelse med høring af udkastet til miljøgodkendelse

I høringsperioden er der kommet en bemærkning fra nabo vedr. afstrømning af husdyrgødning til Bølling Bæk fra mark 4-0 syd for vandløbet.

Kommunens bemærkninger til indsigelsen

Mark 4-0 skråner på den nederste del ned mod Bølling Bæk. Der er opretholdt den lovmæssige bræmme langs med vandløbet. Husdyrgødning nedfældes på arealet, da det er beliggende indenfor 1000 m fra et § 7 naturområde. Kolding Kommune vurderer, at der er taget de fornødne hensyn til vandløbet.

2.2 Klagevejledning og søgsmål

Kolding Kommunes afgørelser og beslutninger efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller regler, der er fastsat med hjemmel i denne lov kan påklages til Miljøklagenævnet jf. §§ 76-90.

Klageberettigede er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer i overensstemmelse med MBL §§ 99-100 samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug §§ 84-87.

En evt. klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Kolding Kommune. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender Kolding Kommune klagen til Miljøklagenævnet sammen med denne afgørelse og dét materiale, der har ligget til grund for sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. § 79 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra tidspunktet for den offentlige

bekendtgørelse. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager. En klage over miljøgodkendelsen har opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller regler, der er fastsat i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. §90. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort regnes søgsmålsfristen fra denne dato.

2.3 Underretning om godkendelsen

Miljøgodkendelsen er annonceret i Kolding Ugeavis den 22. april 2009. Den er endvidere udsendt til de nærmeste naboer samt fremsendt til en række myndigheder og organisationer.

Ansøger:

Pieter van der Wal, Hovmosevej 23, 6064 Jordrup (v.d.wal.pb-an@dlgtele.dk)

Landbrugsrådgiver:

Kolding Herreds Landbrugsforening, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding; att. Peter Nissen (pen@khl.dk)

Gylleaftaler:

Jens Beck, Egholtvej 14, 6600 Vejen

Naboer indenfor 500 meter af anlægget:

Kathe Susanne Dybkjær Jensen, Hovmosevej 26, 6064 Jordrup

Thorkild Sørensen, Hovmosevej 18, 6064 Jordrup

Andreas Randrup Sørensen, Hovmosevej 22, 6064 Jordrup

Bodil Elkjær Andersen, Hovmosevej 19, 6064 Jordrup

Palle Lauridsen, Knudsbølvej 19, 6040 Egtved

Kai Skøtt, Knudsbølvej 18, 6040 Egtved

Ole Skøtt, Knudsbølvej 22, 6040 Egtved

Carina Sørensen, Bølling Tvæervej 13A, 6040 Egtved

Bente Sørensen, Bølling Tvæervej 13, 6040 Egtved

Øvrige parter med E-mail:

Friluftsrådet; att. Toni Schack, Agtrupvej 15, st., 6000 Kolding (naturstierjylland@privat.dk)

Danmarks Naturfredningsforening (dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening Kolding (kolding@dn.dk)

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 16 11 København V (ae@aeraadet.dk)

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K (fbr@fbr.dk)

Kolding Sportsfiskerforening (kaas4@mail.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle (jkt@sportsfiskerforbundet.dk)

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia (mail@dkfisk.dk)

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening Kolding (Kolding@dof.dk)

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)

Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C (bent.odgaard@geo.au.dk)
Greenpeace, Bredgade 20 Baghuset 4, 1260 København (info@nordic.greenpeace.org)
Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe (post@rib.mim.dk)
Arbejdstilsynet, Hjulmagervej 14, 7100 Vejle (at@at.dk)
Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe (syd@sst.dk)
Randbøldal Statsskovdistrikt, Forstballevej 2, 7183 Randbøl E-post: Randboel@sns.dk

3 Datablad

Ansøger / virksomhedens bestyrer

Navn	Pieter van der Wal
Adresse	Hovmosevej 23

Virksomhedens ejer

Navn	Pieter van der Wal
Adresse	Hovmosevej 23

Virksomhed

Navn	Knudsbølgård
Adresse	Hovmosevej 23, 6064 Jordrup
Matr. nr	10 a Knudsbøl by, Jordrup
CVR-nr	21111511
P-nr	1006326243
CHR nr.	45127

Kontaktperson

Navn	Pieter van der Wal
Adresse	Hovmosevej 23
Telefonnr.	7566 9924
Mail	v.d.wal.pb-an@dlgtele.dk

Produktion og husdyrgødningsmængde

Nuværende produktion	228,24 DE*
Ansøgt produktion	290,43 DE*
Husdyrgødning fra antal DE på ejd.s udbringningsarealer	237,69 DE*

*Beregningen af husdyrholdets størrelse er foretaget med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v.

4 Vilkår

4.1 Generelle forhold

4.1.1 Drift og indretning af ejendommens anlæg

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og med de vilkår, der fremgår af godkendelsen.
2. Virksomheden skal herunder underrette tilsynsmyndigheden Kolding Kommune, således at myndigheden har den fornødne dokumentation:

Når der er indsat dyr svarende til, at den ansøgte staldkapacitet er fuldt udnyttet, svarende til at besætningen ved kontinuerlig drift vil nå op på 290,43 dyreenheder på årsniveau.

Besætningens/produktionens størrelse 2 år efter godkendelsens dato, dokumenteret i form af eksempelvis lovpligtig husdyrindberetning, regnskabs- eller driftsbilag.

3. Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold med årskøer (tung race), kalve, kvier og tyrekalve, der fordeler sig således:

Stald nr.	Dyretype	Antal	Vægt	Alder	Staldsystem	DE
1.1.1 og 1.1.4	Årskøer	185	-	-	Sengestald med spalter	217
1.1.1	Årskøer	10			Dybstrøelse	11
1.1.1 og 1.1.4	Årsopdræt	140		6-25 mdr.	Sengestald med spalter	53
1.1.3	Småkalve	47		0-6 mdr.	Dybstrøelse	9
1.1.3	Tyrekalve	95	50 kg	0-1 mdr.	Dybstrøelse	0,43

Dette svarer til en årsproduktion på 290,43 DE.

4. Kolding Kommune kan efter konkret vurdering tillade afvigelser i antal/dyretyper eller i vægtintervaller indenfor den samlede produktionsramme, så længe dette ikke medfører større produktion målt i antal DE eller forøgede miljøpåvirkninger fra anlægget. Det påhviler driftsherren at anmelde det til kommunen såfremt sådanne forhold måtte opstå. Dette gælder ligeledes, hvis årsagen skyldes udefrakommende omstændigheder, som eksempelvis veterinære sygdomsudbrud og konflikter på arbejdsmarkedet.
5. Godkendelsens produktionsramme skal være udnyttet 2 år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse. Såfremt produktionsrammen ikke er udnyttet, skal godkendelsen revurderes og godkendelsen kan evt. bortfalde. Såfremt årsagen til evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud i besætningen eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.
6. Den nye gyllebeholder skal være bygget og taget i brug 3 år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse. Det samme gælder for malkerotter.

7. Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Såfremt årsagen til en evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

4.1.2 Information og ændringer på ejendommen

8. Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
9. Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for, at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.
10. Ændringer/udvidelser af virksomhedens indretning og/eller drift, der kan have betydning for det ydre miljø, skal meddeles til Kolding Kommune. Dette gælder for eksempel ved:
  - ændring af husdyrhold – herunder skift af dyretype, ændringer af vægt og/eller alder for indgang og afgang for hver dyretype,
  - bygningsmæssig ændring af produktionsanlæg, foderopbevaring, driftsbygninger eller de tilhørende foranstaltninger, herunder staldsystemer,
  - ændring af indretning, afløbsforhold, ventilation,
  - ændring af opbevaring, håndteringspraksis og mængder/typer af husdyrgødning,
  - ændringer i arealer, herunder ejer- eller forpagtningsforhold for ejendommen.

Kommunen vurderer, om de eventuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse. Der gælder for alle ovenstående ændringer, at de kan medføre krav om udarbejdelse af et tillæg til miljøgodkendelsen.

11. Plan om udskiftning af arealer til gylleaftaler skal meddeles til Kolding Kommune hvert år inden 1. august. Gylleaftalearealer vil i nogle tilfælde skulle behandles i en selvstændig godkendelse jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12 2006, inden de kan indarbejdes jævnt før vilkårene i denne godkendelse. Aftalearealer omfattet af en miljøgodkendelse efter lovens § 16 drives derefter i henhold til denne.

4.1.3 Håndtering af miljøuheld og nærved uheld

12. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Miljøvagten via alarm 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.
13. Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 2 uger efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.
14. Der skal senest 3 mdr. efter dato for miljøgodkendelsen udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen, og den skal ajourføres så ofte, at oplysningerne

altid er opdaterede. Kopi af beredskabsplanen sendes til Kolding Kommune senest 3 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

15. Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen på et sprog, der er letforståeligt for personalet.

4.1.4 Anvendelse af "bedste tilgængelige teknologi" (BAT)

16. I staldafsnit 1.1.3 (eksisterende kalvestald) skal staldsystemet leve op til bedste tilgængelige staldsystem (BAT) senest ved næste gennemgribende reovering af inventaret.
17. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
18. Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer, såfremt dette ikke konflikter i forhold til dyrevelfærd og ikke påfører driftsherren en uforholdsmæssig økonomisk byrde.
19. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, som f.eks. skrabe anlæg og vacumpumpe til malkeanlægget og mælkekøleanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt jævnfør producentens beskrivelse.
20. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Eftersynet skal foretages senest 1 år efter, at byggeriet af ny kostald (bygn. 1.1.4) er afsluttet, og resultaterne/anbefalingerne samt ejendommens respons herpå skal indsendes til kommunen.

4.1.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

21. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Den fremviste dokumentation skal uanset evt. driftsmæssigt fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere ejendommens overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen.
22. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.
23. Forpagtningsaftaler m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
24. For så vidt følgende oplysninger ikke fremgår direkte af regnskabsbilag skal der hvert år føres journal over:
  - Rengøring af stalde (dato).
  - Oversigt over evt. anvendte rengørings- og desinfektionsmidler med angivelse af metode for anvendelse (tågedesinfektion eller afvask) og forbrugt mængde.
  - Forbrug af råvarer og foder.
  - Placering af markstak(e) på kort.

Journalen skal fremvises i forbindelse med tilsynet og på myndighedernes forlangende og opbevares fortløbende i mindst 5 år.

25. Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:

- Husdyrindberetning
- Regnskaber for de solgte dyr/slagteriefregninger
- Mark- og gødningsplan
- Gødningsregnskab inkl. kvitteringer for evt. overførte mængder husdyrgødning
- Kvitteringer for afhentning af affald
- Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- Log-bøger for hver gyllebeholder med tydelig angivelse af dato for omrøring, og tømning, flydelagenes tilstand samt eventuelle aktiviteter for at genskabe et eventuelt brudt flydelag.

4.1.6 Ophør af virksomheden eller dele af denne

26. Ved ophør af bedriften skal stalde samt gødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres. Kolding Kommune kontaktes før ophør med henblik på aftale om evt. fjernelse af produktionsudstyr og bygninger. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om affald.

4.2 Produktionsanlægget mv.

4.2.1 Ejendommens bygningsanlæg

27. Anlægget skal opfylde det generelle lovkrav på ansøgningstidspunktet om mindst 20 % reduktion af ammoniakfordampningen forholdsmæssigt fratrukket den tid, hvor kvierne er udegående (2 mdr.). Reduktionen beregnes i forhold til referencenormen for stalde og/eller husdyrhold, der udvides/ændres. Referencenormen for 1 årsko uden opdræt er sengestald med spalter med et ammoniaktab på 10,64 kg N. Referencenormen for 1 årsopdræt (6-28 mdr., tung race) er sengestald med spalter med et ammoniaktab på 3,11 kg N. Beregningsgrundlaget er 10/2008.

28. Opførelse af driftsbygninger, gylleanlæg mv. og ændringer skal udføres iht. BAT-byggeblade.

29. Der skal etableres spalteskraber i ny og eksisterende kostald med skraberobot, der kører mindst 6 gange i døgnet.

30. Husdyrproduktionen skal nedlægges i staldafsnit 2, jf. bilag 6.

31. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg, foderanordninger og omgivelser skal renholdes og vedligeholdes, således at lugt-, lys-, støj- og støvgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

4.2.2 Anlæggets beliggenhed og hensyn til landskab

32. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelse i ansøgningsmaterialet og følge byggestil for eksisterende byggeri.

33. Afskærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder etableres senest 1 år efter opførelse. Beplantningen etableres og vedligeholdes som mindst 3-rækket læhegn i mindst 5 meter bredde. Beplantningen skal bestå af egnskarakteristiske, danske løvfældende træer og buske og skal i løbet af 4-5 år give en vedvarende effektiv afskærmning. Se bilag 4.

4.2.3 Gødningsoptbevaring- og håndtering

34. I forbindelse med pålæsning og udbringning af husdyrgødning må der ikke spildes eller tildeles gødning således, at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand - herunder vandløb eller søer. Dette medfører, at der ikke må køres gylle ud på frossen jord, ved tøbrud eller ved regnskyl.
35. Gyllevogne skal påfyldes ved hjælp af sugekran, eller der skal etableres påfyldningsplads ved den nye beholder, når denne tages i brug.
36. Der må ikke opbevares husdyrgødning fra mere end 290,43 DE uden godkendelse af Kolding Kommune.
37. Når den nye gyllebeholder tages i brug, skal Kolding Kommune informeres. De to mindste af de eksisterende gyllebeholdere skal rives ned, når den nye gyllebeholder tages i brug.
38. Den nye gyllebeholder (bygn. 8) skal rives ned, når den ikke længere er i brug.
39. Husdyrgødning i markstak må højst ligge samme sted hvert 5. år. Der skal føres dokumentation herfor, der kan forevises tilsynsmyndigheden ved forespørgsel.
40. Der etableres fast bund på møddingspladsen med afløb til gyllebeholder.

4.2.4 Spildevand

41. Spildevand fra stalde og vask af maskiner samt overfladevand fra møddingsplads og plansiloer skal ledes til samletank eller gyllesystem.
42. Al vask af maskiner eller redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.
43. Der skal være overfyldsalarm i samlebrønden der modtager overfladevand fra plansiloer.

4.2.5 Lugt

44. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne er væsentlige, skal bedriften lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan som udgangspunkt maksimalt kræves én gang pr. år. Hvis der konstateres overskridelser, kan der dog komme krav om supplerende målinger. Bedriften afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.
45. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, og al håndtering af husdyrgødning herunder transport, udbringning og omrøring af gylle skal ske på en måde, således at lugtgener begrænses mest muligt.

4.2.6 Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi

46. Det skal sikres, at spalter og skrabere hele tiden er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne. Kontrol af funktion skal ske minimum 1 gang i døgn.

47. Den eksisterende løsdriftstald er indrettet med sengebåse med spalter. Der skal etableres skraber ovenpå spalterne.

48. Skraberne skal køre med fast interval på mindst 6 gange i døgnet.

4.2.7 Foder- og ensilageopbevaring

49. Ensilage skal opbevares i plansiloer nord for staldene.

50. Ikke saftgivende ensilage og wrapballe kan også opbevares i markstakke i nærheden af bedriftens anlæg, således at de ikke ligger på samme placering indenfor 5 år.

51. Ved opbevaring af ensilage i markstak skal afstandskravene i husdyrlovens § 8 overholdes.

52. Krybbeaffald og kasseret ensilage fra ensilagepladser eller –siloe skal fjernes løbende og opbevares på møddingspladsen eller ved ensilagepladsen med afløb til opsamlingsbeholder eller i gyllebeholder.

4.2.8 Transporter af husdyrgødning

53. I forbindelse med transporter af husdyrgødning med traktor skal anvendes de ruter, der fremgår af bilag 9. Alternative ruter skal anmeldes og godkendes af Kolding Kommune.

54. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

55. Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af kørsel med markmaskiner herunder udkørsel af gylle til markareal, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

56. Kørsel med husdyrgødning til arealer beliggende mere end 10 km fra bedriften (aftalearealerne beliggende ved Gejsing) skal ske med lastvogn, der ikke anvendes til udspreddning af husdyrgødning i marken.

57. Transport igennem Bølling er ikke tilladt på lør-, søn- og helligdage. Kolding Kommune kan efter konkret vurdering og under forudsætning af fornøden varsel af berørte naboer, undtagelsesvis give dispensation, såfremt usædvanlige vejrforhold i længere perioder har umuliggjort udkørsel af husdyrgødning.

4.2.9 Transporter af foder og dyr mv.

58. Transport af foder, dyr og øvrige hjælpepestoffer skal foregå mellem kl. 6.00 – 18.00. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som fx. høst og gødningsudkørsel tillades dog kørsel udenfor dagtimerne.

59. Såfremt der opstår behov for et øget antal samlede transporter med husdyrgødning, foder, dyr mv. med mere end 10 % i fht. projektgrundlaget (ca. 130/år), skal kommunen kontaktes og vurdere om det medfører væsentlige gener for de omkringboende.

4.2.10 Støj

60. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt ud for skel til nabobeboelse, må ikke overstige:

DAG			
mandag-fredag	kl.07.00 - 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
lørdag	kl.07.00 - 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
lørdag	kl.14.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
søn- og helligdage	kl.07.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	kl.18.00 - 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			
Alle dage	kl.22.00 - 07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.

61. Ejendommen skal, såfremt tilsynsmyndigheden skønner det nødvendigt (dog som udgangspunkt højst én gang årligt), dokumentere, at virksomhedens støjbidrag til omgivelserne overholder støjvilkårene i denne godkendelse. Hvis der konstateres overskridelser, kan der komme krav om supplerende målinger. Dokumentation for overholdelse af støjvilkårene skal ske i form af beregninger af støjniveauet eller måling af støjniveauet. Beregninger eller målinger skal foretages af et akkrediteret laboratorium, og bedriften afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.2.11 Fluer og skadedyr

62. Der skal på ejendommen foretages effektiv rotte- og fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium. Bekæmpelsen skal foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt det vurderes, at der er væsentlige gener.

63. Opbevaring af foder og renholdelse skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

4.2.12 Støv

64. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

65. Fodersiloer mv. skal indrettes således, at unødige støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

4.2.13 Lys

66. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende. Såfremt det vurderes, at der er væsentlige lysgener fra ejendommen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Eventuelle udgifter hertil afholdes af ejendommen.

67. Udendørs plads-/orienteringsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter seneste aktivering.

4.2.14 Affald

68. Affald skal sorteres, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald og sorteringsvejledning for landbrugsbedrifter i Kolding Kommune.
69. Arealerne omkring anlæg og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
70. Døde dyr skal opbevares på hjørnet af den eksisterende kostald og overdækkes med kadaverkappe på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrefjende dyr. Døde dyr afhentes til destruktion senest efter 1 uge.
71. Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen bortset fra tørt haveaffald.
72. Ejendommen skal senest 1 år efter anlæggets opførelse rekvirere besøg af en affaldskonsulent fra Kolding Kommunes renovationsafdeling med henblik på korrekt og optimal opbevaring og sortering af affald.

4.2.15 Kemikalier og pesticider

73. Desinfektions- og bekæmpelsesmidler skal opbevares i aflåst rum/skab, på kemikaliebestandigt fast gulv og uden mulighed for afløb til jord, kloak eller dræn. Der må ikke opbevares foderstoffer, lægemidler eller levnedsmidler i samme rum.
74. Håndtering af desinfektions- og bekæmpelsesmidler skal foregå så uheld eller spild ikke kan forurene kloak, dræn eller jord.
75. Der må ikke tages vand direkte fra sø, vandløb eller boring til påfyldning af marksprøjten. Der skal anvendes en særskilt mellembeholder eller kontraventil, så tilbagesug til vandforsyningsanlægget forhindres.
76. Påfyldning af marksprøjte med sprøjtemidler skal foretages på befæstet plads med afløb til gyllebeholder. Alternativt skal sprøjten påfyldes i marken.
77. Marksprøjten (slanger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra marksprøjten ved kørsel til og fra marken.
78. Vask og rengøring af sprøjteudstyr, både ind- og udvendigt, skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder. Alternativt skal afvask foretages med medbragt rent vand, mens marksprøjten stadig befinder sig på marken.

4.2.16 Olieprodukter og farligt affald

79. Olieprodukter (olietanke), kemikalier og farligt affald skal opbevares i egnet emballage under tag, i lukkede beholdere, på fast bund og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller til jord, således at der ikke opstår risiko for forurening.
80. Farligt affald skal bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Mindre mængder af farligt affald kan afleveres på kommunens containerplads.
81. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild

kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

82. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller, eller således at spil kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
83. Tankpistolen på dieseltanken må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
84. Kommunen skal underrettes, såfremt der skal ske ændringer herunder sløjfning eller etablering af nye tanke.

4.3 Udbringningsarealerne

4.3.1 Bedriftens udbringningsarealer

85. Udbringning af husdyrgødning må kun finde sted på de af kortbilag 2 anviste 103,87 ha.
86. På bedriftens arealer (se bilag 2) må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 2,29 DE pr. planår.
87. På bedriften skal der hvert år være 3 % efterafgrøder, svarende til 3,1 ha – ud over Plantedirektoratets til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Efterafgrøder må ikke erstattes med 100 % vintersæd.
88. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelse af husdyrgødning, herunder det anvendte dyretryk pr. ha (højest 2,29 DE/ha), for de seneste 5 år fx. i form af de indsendte gødningsregnskaber.

4.3.2 Naturbeskyttelse og ammoniak

89. Husdyrgødning på sort jord eller græsarealer skal nedfældes på udbringningsarealer beliggende indenfor bufferzone II jf. husdyrlovens § 7. Se bilag 2a.

4.3.3 Søer, vandløb og beskyttet natur

90. Der skal være 2 meter dyrknings- og sprøjtefrie bræmmer omkring samtlige søer og vandhuller på over 100 m² samt vandløb og åbne grøfter på eller grænsende op til bedriftens udspretningsarealer. Bræmmens bredde skal måles fra brinkens toppunkt.
91. Der skal etableres en 5 meter dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmme på mark 4-0 (matr. nr. 10a Knudsbøl By, Jordrup) imod vandløbet.
92. Der skal på den sydvestlige og sydøstlige del af mark nr. 26-0 samt den nordlige del af mark nr. 25-0 (begge matr. nr. 1bm Bølling By, Egtved) etableres en minimum 15 m bred permanent dyrkningsfri bræmme ned til det § 3 naturbeskyttede overdrev. Se bilaget i høringssvar fra Vejle Kommune bilag 10. På den dyrkningsfri bræmme må der hverken dyrkes, sprøjtes eller udbringes handels- eller husdyrgødning. Bræmmen skal enten ligge uforstyrret hen, evt. med slåning af den naturlige vegetation en gang årligt eller ligge i permanent græs, som slås som høslet en gang årligt eller ligge i permanent græs med ekstensiv græsning af kreaturer, dvs. med et maksimalt gennemsnitligt dyretryk på 0,8 DE/ha i perioden 1. maj – 1. oktober.

5 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

5.1 Generelle forhold

Kolding Kommune har vurderet de miljømæssige forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktionen på Knudsbølgård, Hovmosevej 23, 6064 Jordrup. Vurderingen er foretaget i medfør af Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007. På baggrund af nærværende miljøtekniske beskrivelse har Kolding Kommune besluttet at meddele godkendelse til produktion af 290,43 DE på ejendommen.

Under hvert afsnit fremgår det, om vurderingen har medført vilkår.

På ejendommen produceres 290,43 DE. På ejendommens udbringningsarealer udbringes husdyrgødning fra 237,69 DE. Der afsættes husdyrgødning på 47 DE til aftalearealer beliggende på Egholtvej 14, 6600 Vejen. Derudover græsser en del af ejendommens husdyr udenfor udbringningsarealerne ca. 2 mdr. om året.

Der er udbringningsarealer beliggende i både Vejen Kommune og Vejle Kommune. Kommunerne er derfor blevet hørt vedr. denne godkendelse og evt. vurdering og vilkår herfra indsat i miljøgodkendelsen. Se bilag 10 og 11.

Ansøger og ejer af bedriften er Pieter van der Wal, Hovmosevej 23, 6064 Jordrup.

5.1.1 Husdyrproduktionen

Husdyrbruget ansøges om at blive drevet med et dyrehold på:

Stald nr.	Dyretype	Antal	Vægt	Alder	Staldsystem	DE
1.1.1 og 1.1.4	Årskøer	185	-	-	Sengestald med spalter	217
1.1.1	Årskøer	10			Dybstrøelse	11
1.1.1 og 1.1.4	Årsopdræt	140		6-25 mdr.	Sengestald med spalter	53
1.1.3	Småkalve	47		0-6 mdr.	Dybstrøelse	9
1.1.3	Tyrekalve	95	50 kg	0-1 mdr.	Dybstrøelse	0,43

Samlet antal dyreenheder på anlægget er 290,43 DE.

5.1.2 Risici og afværgeforanstaltninger

Det vurderes, at de væsentligste risici ved produktionen er ved håndtering af husdyrgødning samt ved eventuelt spild af olie og kemikalier.

Når der pumpes gylle fra stalden over i gyllebeholderen, sker det under opsyn. Gyllepumpen er monteret på gyllevognen med sugekran.

Dieseltanken er placeret således, at risikoen for påkørsel er minimal. Hvis der sker spild af kemikalier i stalden, vil det spildte blive ledt til gylletanken.

På baggrund af dette vurderer Kolding Kommune, sammen med de stillede vilkår, herunder bl.a. nr. 12-15, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

5.1.3 BAT, forureningsbegrænsende foranstaltninger og renere teknologi

Der er oplyst følgende vedr. BAT i ansøgningen:

Management

Bedriften følger Arlagårdens kvalitetsprogram. Bedriftens affaldshåndtering er gennemgået af Kolding Kommunes affaldskonsulent.

Staldindretning

Præfabrikeret drænet gulv er fravalgt i den nye stald, idet stalden bygges i umiddelbar forlængelse af den eksisterende ko/ungdyrstald, der er etableret med gyllekanaler. Det

vil betyde væsentlige ændringer af eksisterende gulv og kanalsystem, hvilket vil være en uforholdsmæssig stor omkostning. Da den eksisterende stald har spalter og gyllekanaler, er det samme system valgt i den nye stald.

I den eksisterende og den nye kostald etableres der derfor spalteskraber ved skraberobot, som kører med fast frekvens. Valget af spalteskraber giver god effekt på ammoniakfordampningen fra staldene, hvor ammoniakfordampningen reduceres med op til 20 % (jf. Farmtest nr. 21-2004, DJF og Landscentret). Tiltaget ligger samtidig indenfor rimelige økonomiske rammer.

Gylleforsuring er fravalgt, fordi der er ekstraomkostninger ved etablering i eksisterende stald, og fordi det samtidig er energikrævende og da 20 % ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis.

Ved renovering af de eksisterende stalde vil der blive inddraget BAT. Tidspunktet for renovering forventes inden for 10-15 år.

Fodring

Der tages analyser af ensilagen, således den præcise sammensætning/indhold af næringsstoffer kendes. Analyserne bruges sammen med kvægbrugskonsulenten til at udarbejde foderplaner. Foderplanerne er udarbejdet på baggrund af nyeste viden, og tager højde for køernes aktuelle mælkeydelse. Foderplanen hjælper således til at sikre en optimal udnyttelse af næringsstofferne i fodret, og derved reduceres mængden af N og P i husdyrgødningen.

Opbevaring af husdyrgødning

Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene.

Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Der er ikke etableret fast overdækning på gylletankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag, og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholdernes bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderne er overdækket med naturligt flydelag

Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, og vurderes det, at BAT er tilgodeset med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Fast møg opbevares på møddingsplads med afløb til gyllebeholder. Dybstrøelse opbevares i markstak.

Forbrug af vand og energi

Staldene har naturlig ventilation. Køletanken til mælk har varmegenindvinding, hvor varmen bruges til opvarmning af stuehuset.

Dieselforbruget er forholdsvis beskedent, idet maskinstation står for hovedparten af markarbejdet. Maskinstationens dieselforbrug er ikke opgjort i denne ansøgning.

På det eksisterende malkeanlæg bliver vaskevandet genbrugt til den udvendige rengøring af malkestalden.

Installationerne efterses løbende, således af lækager opdages og udbedres.

Udbringning af husdyrgødning

Planlægningen af gylletilførslen på de enkelte marker sker i markplanen forud for dyrknings sæsonen. Efter afslutning af dyrkningsåret registreres den aktuelle tildeling i gødningsregnskabet. Gylleudbringning foretages af maskinstationen. Hovedparten af gyllen nedfældes undtagen gylle til første slet, som udlægges med slæbeslanger. Der er stor fokus på at sikre den bedste udnyttelse af næringsstofferne, da kvælstofnormen generelt ligger 10 % under, hvad der betragtes som optimalt for afgrøderne.

Kolding Kommune vurderer, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer, samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Der stilles bl.a. vilkår nr. 16-20 vedr. BAT. Bedriften overholder en lang række af de virkemidler, som betragtes som BAT, hvoraf mange af disse er bundet op på generel lovgivning og dermed allerede er reguleret i forskellige love. Kolding Kommune vurderer, at kravene til BAT er tilgodeset for et husdyrbrug med en størrelse og karakteristika som det ansøgte.

5.1.4 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Produktionsanlægget efterses løbende, således at evt. fejl og mangler udbedres hurtigst muligt. Malkeanlægget efterses af forhandleren, så det sikres, at det fungerer optimalt og dermed ikke bruger unødigt vand og el.

Der føres gødningsregnskab, markplan, sprøjtejournal og logbog over flydelag jævnfør lovgivningen.

Kolding Kommune vurderer, at sammen med de stillede vilkår vedr. egenkontrol mv. vilkår nr. 21-25, at kravene til egenkontrol er opfyldt.

5.1.5 Alternative muligheder

I forbindelse med udvidelsen har ansøger overvejet at udlicitere kvierne, således der kunne blive plads til flere køer. Der har også været tænkt på alternativer til den valgte placering af stalden. Ansøger mener dog, at den valgte placering er den mest hensigtsmæssige i forhold til de daglige arbejdsrutiner.

Alternativt til udvidelsen vil være at fortsætte den nuværende drift. Det vil bl.a. betyde, at der ikke kan bygges en ny stald til ungdyrene, hvilket der er stærkt behov for, da den eksisterende stald er nedslidt og giver dårlig dyrevelfærd.

Kolding Kommune vurderer, at de alternative muligheder er belyst, og at nærværende produktions- og virksomhedsudvidelse sammenholdt med de stillede vilkår/miljøkrav er optimale og giver de bedst mulige miljøforhold.

5.1.6 Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af landbrugsdrift på ejendommen, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes og nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet. Gødnings og ensilageanlæg rives ned og al materiale bortskaffes som affald i

overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Kolding Kommune. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

På grund af gyllebeholdernes placering nord for vejen stilles der vilkår om fjernelse af disse ved ophør af produktionen.

Kolding Kommune vurderer, at der er overvejelser, der tager forsvarligt hensyn til miljøet ved et evt. ophør af virksomheden. Der er stillet vilkår nr. 26.

5.2 Produktionsanlægget mv.

5.2.1 Ejendommens bygningsanlæg

Se kortbilag 6. Eksisterende kostald (bygn. 1.1.1.) har røde stålplader i gavlene og på den nederste halvdel af siderne. På den anden halvdel af siderne er der lyse perforerede stålplader. Taget er lyst eternit med ovenlysvinduer og åbning i kip.

Stalden har et gennemgående foderbord med en port i hver ende. I en sidebygning til stalden er der malkestald og teknikrum samt kontor. I den vestlige side af stalden er der 1 række senge, samt 3 dybstrøelsesbokse. Fremover bruges denne bygningsside kun til opdræt og goldkøer. I den anden side af stalden er der 3 rækker sengebåse.

Tilbygning til eksisterende kostald (bygn. 1.1.4) bygges i forlængelse af den eksisterende kostald (bygn. 1.1.1). Facade og tag bliver som den eksisterende kostald.

Stalden får et foderbord i den østlige side, og indrettes med 3 rækker sengebåse.

Malkegraven udskiftes med 3 malke robotter indenfor 3 år fra godkendelsesdatoen. Disse vil blive placeret i den eksisterende og den nye kostald. Malkegraven fjernes, og i stedet laves der en dybstrøelsesboks til syge dyr.

Kviestalden (bygn. 1.1.2) anvendes i dag til ungdyr. Der er plads til ca. 40 dyr på dybstrøelse og 60 dyr i spalte gulvbokse. Stalden er opført med pudset murværk og lyst eternittag med ovenlysvinduer. Konstruktionen er blevet renoveret, således de oprindelige spær er blevet erstattet af en selvbærende konstruktion af stålspær. I den fremtidige drift vil bygningen ikke mere blive brugt som stald. Bygningen vil sandsynligvis blive brugt til opbevaring af bl.a. halm.

Bygn. 1.1.3 anvendes til småkalve, dels i enkeltbokse og dels i fællesbokse. Bygningen fremstår med pudset murværk. Stalden vil også fremover blive brugt til småkalve.

Halmladen er 2 gamle stalde, hvor inventaret er fjernet. Bygningerne er opført i røde sten og har gråt eternittag. Bygningen vil også fremover anvendes til halm.

Foderladen er indrettet med i alt 4 plansiloer, hvor der opbevares ensilage. I den vestlige ende af bygningen opbevares der kraftfoder i løs vægt. Det leveres med lastbil og tippes af inde i bygningen. Facaden er røde stålplader, dog er den øverste del af gavlen hvide stålplader. Taget er lys eternit med ovenlysvinduer.

De udendørs plansiloer er placeret nord for foderladen. Der er 2 plansiloer, hver på 30x9 meter. Sidehøjde på plansiloerne er ca. 2 meter. Der opføres 2 nye plansiloer i umiddelbar tilknytning til de eksisterende plansiloer. Hver af de nye siloer bliver 10x45 meter og i samme højde som de eksisterende.

De 3 gylletanke ligger alle placeret tæt på driftsbygningerne. Den nye gylletank placeres langs indkørslen til ejendommen umiddelbart vest for resten af anlægget, men dog ikke i umiddelbar tilknytning til det resterende anlæg.

Møddingspladsen er placeret mellem halmladen og værkstedet. På møddingspladsen placeres endvidere kalvehytter til småkalve i fornødent omfang. Dybstrøelsen placeres i markstak.

Værkstedet er en gammel stald, som bruges til disponibelt rum. Bygningen er opført i røde sten, og taget er gråt eternit. Der ændres ikke på bygningens anvendelse. Maskinhuset er beklædt med stålplader, og taget er lyst eternit. Foruden stuehuset er der en medhjælperbolig på ejendommen.

Olietanken på 1.200 liter er placeret i halmladen, og de 2 olietanke på hver 1.000 liter er placeret ved stuehuset og ved medhjælperboligen. Motorolie og lign. opbevares i maskinhuset.

Se kort over installationer og afløb på bilag 4.

Kommunen vurderer sammen med de stillede vilkår, at drift og vedligehold af virksomhedens bygnings- og driftsanlæg er miljømæssigt forsvarligt. Der er bl.a. stillet vilkår nr. 27-31 vedr. bygningsanlæg og omgivelser, samt nr. 79-84 vedr. olietanke og oplag af olie- og kemikalieprodukter.

5.2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og hensyn til landskab

De ansøgte tilbygninger sker i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. Der laves ikke yderligere beplantninger omkring denne del af anlægget, da der i forvejen er et veletableret læhegn. Den nye gyllebeholder opføres vest for det eksisterende anlæg og uden tilknytning dertil. Der er stillet vilkår om, at der laves skærmende bevoksning senest 1 år efter opførelse af den nye gylletank samt at den rives ned, hvis den ikke længere er i brug.

Husdyrbruget er beliggende i landzone og opfylder de lovmæssige afstandskrav til vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, veje og beboelse.

Anlægget er beliggende udenfor områder med kulturhistoriske og landskabelige værdier.

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår 32-33 vedr. landskabsinteresser, at anlæggets beliggenhed ikke vil virke skæmmende på landskabet.

5.2.3 Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle staldanlæggene.

5.2.4 Opbevaringskapacitet

Der er 3 gylleholdere med en samlet kapacitet på 4.885 tons. Derudover er der opbevaring af dybstrøelse på møddingsplads med kapacitet til 100 tons og i markstak på 200 tons.

Der er fast bund og afløb til gyllebeholder fra møddingspladsen.

Kompost med et tørstofindhold på mindst 30 % kan oplagres i marken, når oplaget er overdækket med kompostdug eller lufttæt materiale. Opbevaringen må ikke medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand, og oplaget skal opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav for placering af stalde, møddinger mv. og Skov- og Naturstyrelsens vejledning sep. 2004 eller senere udgave.

Kolding Kommune vurderer, jævnfør gennemgang af beregning af 15. okt. 2008 udført for ansøger af Kolding Herreds Landbrugsforening v. Peter Nissen, som bilag til ansøgningen, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig, idet den samlede produktion af husdyrgødning/gylle mv. er 5.732 m³. Med en månedsproduktion på 477 tons er der 10 mdr. opbevaringskapacitet af gylle. Produktionen af dybstrøelse er 114 tons. Med månedsproduktion på 9,5 tons er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet på møddingspladsen (100 tons) og i markstak (200 tons).

Når den nye gyllebeholder etableres nedlægges de to små eksisterende beholdere (samlet 1.885 m³). Kolding Kommune vurderer, at kapaciteten i den nye gyllebeholder og den største af de eksisterende gyllebeholdere på samlet 7.000 tons er tilstrækkelig.

Kolding Kommune vurderer, sammen med vilkår nr. 34-40, at opbevaringsanlæggene opfylder de stillede miljøkrav.

5.2.5 Spildevand

Spildevandet på ejendommen stammer hovedsagligt fra staldene. Der forekommer vandspild, når dyrene drikker. Der bruges dagligt vand til rengøring af malkeanlægget samt vask af malkestalden.

Alt spildevand fra staldene og vaskeplads samt overfladevand fra møddingsplads ledes til gyllebeholderen. Overfladevand fra plansiloer ledes til opsamlingsbeholder og sprinkles derfra ud på græsmarken med en flytbar sprinkler. I tilfælde af kraftige nedbørshændelser, hvor sprinkleren ikke kan følge med, ledes vandet til gylletanken.

For at sikre færrest mulige gener fra ejendommens spildevand er der stillet vilkår nr. 41-43 om spildevand. Kolding Kommune vurderer herefter, at spildevand håndteres og udledes hensigtsmæssigt.

5.2.6 Lugt

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen fra selve staldanlægget ved udmugning og rengøring af staldanlæg, fra opbevaringsanlæg og markstakke og ved transport og udbringning af husdyrgødning på marker. Selve staldanlægget forventes dog ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Der vil efter udvidelsen være ca. 3 km til nærmeste byzone (Egtved), ca. 1,6 km til samlet bebyggelse og 286 m til nærmeste enkeltbolig. Den ukorrigerede lugtgenestand til samlet bebyggelse er beregnet til 174 meter og den ukorrigerede genestand til 82,27 m for enkeltbolig på tidspunkter med fuld belægning i staldene. Lugtgenekravet er således overholdt.

For at sikre færrest mulige lugtgener er der stillet vilkår om begrænsning af lugtgener nr. 44-45. Kolding Kommune vurderer herefter, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen.

5.2.7 Foder og ensilage

Når de nye plansiloer opføres vil en større andel af ensilagen kunne opbevares i plansiloer. Der kan dog stadig være behov for at lægge ensilage i markstak, da grovfoderudbyttet varierer fra år til år.

I foderladen opbevares der kraftfoder i løsvægt. Det tippes af på gulvet, når det leveres. Desuden opbevares der kraftfoder i 2 glasfibersiloer på henholdsvis 6 og 18 tons. Kraftfoderet i siloen på 18 tons tildeles automatisk i malkestalden, og denne praksis vil fortsætte, når der installeres robotter. I foderladen opbevares der også mineraler og lign. i plastiksække.

I kalvestalden opbevares der kalvefoder og mælkepulver i sække. Al halm opbevares i halmladen. Kørene fodres med fuldfoder dvs. at alt foder blandes sammen i en mixervogn og udfodres typisk en gang dagligt.

Der stilles vilkår til foder og ensilage nr. 49-52.

5.2.8 Intern og ekstern transport

Tilkørselsvejene til ejendommen består af 2 indkørsler, og transporterne foregår via begge indkørsler. Ca. 1/3 af transporterne med husdyrgødning og ensilage foregår på interne transportveje. Transport af husdyrgødning foregår imod øst ad Hovmosevej igennem Bølling og over Egtvedvej og imod vest af Hovmosevej, Baskærvej, Skærsøvej, Verstvej, Egtvedvej og til Mosevej. Se desuden bilag 9.

I forbindelse med driften er der samlet følgende transportaktiviteter på årsbasis:

	Nudrift/år	Ansøgt drift/år
Husdyrgødning/gylle	200	240
Gylle med lastvogn	0	30
Foder	45	65
Ensilage	200	250
Mælk	182	182
Handelsgødning	1	1
Dyr til/fra ejendom	60	70
Dybstrøelse	15	20
Diverse	20	20
Halm	20	10
Døde dyr/DAKA	24	24
I alt	767	912

Antallet af transporter stiger således med ca. 16 % om året. Stigningen omfatter hovedsagligt flere transporter med grovfoder og gylle.

For at sikre mindst mulige gener fra transporten til og fra ejendommen er der stillet vilkår nr. 53-59 samt vilkår under gyllehåndtering og gylletransporter. Kolding Kommune vurderer herefter, at transport og antallet heraf ikke vil øge generne for de omkringboende.

5.2.9 Energi og vand

Der er følgende forbrug af energi og vand:

	Nudrift	Ansøgt drift	Pr. DE
El	180.000 kwh	220.000 kwh	758
Dieselolie	7.000 liter	8.000 liter	27
Drikkevand	6.000 m ³	7.600 m ³	26
Vask af malkeanlæg	500 m ³	500 m ³	2
Privat forbrug	300 m ³	300 m ³	1
Vask af maskiner og staldanlæg	500 m ³	500 m ³	1
Samlet vandforbrug/DE	25 m ³ /DE	31 m ³ /DE	

Der bruges el til drift af malkeanlægget og gyllepumper, til belysning i driftsbygningerne samt til drift af pumpen til markvanding. I tørre år med behov for meget markvandig kan elforbruget stige i forhold til ovenstående.

Der bruges diesel til drift af bedriftens maskiner, primært i forhold til håndtering af grovfoder. Alt markarbejdet udføres af maskinstation. Dieselforbruget forventes at stige, da det formodes, at der skal bruges mere diesel til at blande foder. Ca. halvdelen af det forventede dieselforbrug, ventes at blive brugt til transport.

Bedriften har vandforsyning fra Bølling Vandværk. Der er egen boring til markvanding.

Kolding Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret, men at der kan være gode muligheder for yderligere at minimere forbruget af energi, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for at spare på drikkevand. Der stilles vilkår herfor i afsnit 4.1.4, hvorefter Kolding Kommune vurderer, at forbruget håndteres hensigtsmæssigt.

5.2.10 Husdyrgødning

Husdyrgødning fra virksomheden forekommer i form af flydende husdyrgødning/gylle og dybstrøelse. Der produceres 290,43 DE på bedriften bestående af 262,75 DE kvæggylle og 21,94 DE dybstrøelse. Derudover afsættes 47 DE kvæggylle til aftale med Jens Beck, Egholtvej 14, 6600 Vejen.

Derudover afgræsses med kvier fra ca. 6 DE på arealer udenfor udbringningsarealerne. I alt udbringes der 237,69 DE dybstrøelse og kvæggylle på ejendommens udbringningsarealer.

De anvendes ikke slam eller anden organisk affald på udbringningsarealerne.

For at sikre en hensigtsmæssig håndtering af husdyrgødningen er der stillet vilkår om pumpning, udbringning og transport nr. 36-40 og 53-57. Kolding Kommune vurderer herefter, at der sker en hensigtsmæssig håndtering af husdyrgødningen.

5.2.11 Støj

De daglige støjkilder på ejendommen er særligt vacumpumpen og foderblandingen. Påfyldning af kraftfoder, transporter til og fra ejendommen og bjærgning af grovfoder vil desuden støje.

Vacumpumpen kører 3 gange dagligt i alt ca. 9 timer. Pumpen er installeret indendørs. Når der installeres robotter vil pumpen være i drift døgnet rundt, men det vurderes, at den ikke kan høres. Fodret blandes typisk i løbet af formiddagen med en driftstid på ca. 1 time.

Kraftfoder til siloerne leveres ca. hver 14 dag. Det tager ca. 1 time at blæse foderet op i siloerne.

For at sikre mindst mulige støjgener er der stillet vilkår om gennemsnitligt og maximalt støjniveau vilkår nr. 60-61. Kolding Kommune vurderer herefter, at støjgener fra ejendommen er imødekommet.

5.2.12 Fluer og skadedyr

En del af de gamle stalde vil efter udvidelsen ikke mere blive brugt til husdyr. Dermed fjernes en del mulige levesteder for fluer og rotter. Det tilstræbes desuden, at der ikke forekommer gamle foderrester. Der opleves normalt ikke fluegener på bedriften, og derfor er der ikke igangværende bekæmpelse. Evt. fluegener vil blive bekæmpet i form af udvanding af gift i dybstrøelsen.

Bedriften har indgået aftale med aut. firma om rottebekæmpelsen. Firmaet kommer med faste intervaller. Desuden tilkaldes de, hvis der konstateres rotter.

For at sikre mindst mulige gener fra fluer og skadedyr er der stillet vilkår om bekæmpelse. Kolding Kommune vurderer, at ejendommens flue- og skadedyrsbekæmpelse sammen med nedenstående vilkår nr. 62-63 er i orden.

5.2.13 Støv

Der kan forekomme ophvirvling af støv i forbindelse med transporter, håndtering af foder og herunder påfyldning af fodersiloer.

Kolding Kommune vurderer ikke, at der vil forekomme støvgener fra ejendommen på grund af den forholdsvis store afstand til den nærmeste enkeltbolig.

Kolding Kommune vurderer, at transport og håndtering af grovfoder og foderstoffer mv. sammen med vilkår nr. 64-65 vil give mindst mulige støvgener for omkringboende, hvorved miljøkravene er opfyldt.

5.2.14 Lys

I gavlene på kostalden er der placeret en halogenprojektør. Det samme vil blive monteret på den nye stald. I kostalden er der begrænset natlys. I de øvrige stalde og driftsbygninger er lyset typisk slukket udenfor normal driftstid.

Kolding Kommune vurderer, at afstanden fra produktionsanlæg til nærmeste nabo er tilstrækkelig stor, og at lyset derfor ikke vil være generende for omkringboende. Kommunen har dog, for at sikre mindst mulige lysgener, stillet vilkår nr. 66-67 bl.a. om åbning af porte mv.

5.2.15 Affald

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst om følgende affaldstyper:

Type	Opbevaring	Mængde/år	Bortskaffelse
Plastic/ensilagestakke		2 tons	Genbrug
Plastic/gødning		100 kg	Forbrænding
Vaske- og desinfektionsmidler		200 liter tromler	Tages retur af forhandleren
Fodersække i papir		1.200 kg	Forbrænding
Veterinært affald	Kanyleboks på kontor i stald	Ca. 1 kg	Farligt affald, medicinrester fjernes af dyrlæge
Døde dyr	Hjørnet af eksisterende kostald	50-55	DAKA

Døde dyr opbevares overdækket med kadaverkappe. Antallet varierer fra år til år, men der regnes med ca. 15 % døde kalve (ca. 33 stk.) og 5-10 % døde køer/kvier (ca. 20 stk.) pr. år.

For at sikre håndtering af ejendommens affald er der stillet vilkår om opbevaring, transport og bortskaffelse nr. 68-72. Kolding Kommune vurderer herefter, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

5.2.16 Kemikalier og pesticider

Maskinstation udfører alt sprøjtearbejde på bedriften. Der sker således hverken påfyldning eller rengøring af marksprøjten på bedriften. For at sikre en eventuel fremtidig forsvarlig håndtering og opbevaring af kemikalier og sprøjtemidler er der stillet vilkår nr. 73-78.

5.2.17olieprodukter

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen. Alt service på maskinerne udføres af maskinforhandleren, som tager alt olie med fra ejendommen. For at sikre forsvarlig opbevaring af olieprodukter er der stillet vilkår nr. 79-84.

5.2.18 Anlæggets påvirkning af natur

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og derfor påvirke særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal ammoniaktabet fra stald og lager reduceres med 20 % (2008 niveau) i forhold til det fastsatte referencestaldsystem. Referencestaldsystemet er sengestald med spalter og linespil.

Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt 2 bufferzoner (I og II) om særligt ammoniakfølsomme naturområder (§ 7).

Følgende naturområder er registreret omkring anlægget:

Type	Id nr.	Afstand fra anlæg i m/retning
Vandhul	200110183	690/nordvest
Vandhul	200117330	750/nordvest
Vandhul	200114880	900/nordvest
Vandhul	200114879	850/vest

Vandhul	200110178	950/vest
Vandhul	200110297	500 /syd
Vandhul	200110491	820/syd
Vandhul	200110492	820/syd
Vandhul	200110488	950/sydvest
Vandhul	200110201	970/sydvest
Fersk eng	200108668	350/syd
Fersk eng	200108501	880/sydpst
Fersk eng	200108500	930/sydpst
Fersk eng	200111966	630/nordvest
Fersk eng	200111738	860/vest
Mose	200113129	600/nord
Mose	200108993	930/sydvest
Overdrev (§7)	200114023	400/nordvest

Anlægget er beliggende i bufferzone II omkring ammoniakfølsomme naturområder (overdrev id nr. 200114023.) Merdepositionen må højst være 0,7 kg N/år. Højeste merdeposition på overdrevet er beregnet til 0,24 kg N/år beregnet ud fra en kildehøjde på 3 meter, ringe ruhed for opland og blandet ruhed med lav bevoksning for naturområder.

Ejendommens ammoniaktab til omgivelserne er beregnet til at være 2.827,65 kg N om året fra staldanlægget og lagerenheder. Ammoniaktabet er med de nye bygningsændringer i forhold til den oprindelige produktion på ejendommen steget med 447,64 kg N/år i gennemsnit for hele produktionen. Kolding Kommune vurderer, at ammoniaktabet ikke vil øges ved ibrugtagning af den nye gyllebeholder med en samtidig nedlæggelse af de to mindste af de eksisterende gyllebeholdere.

Kolding Kommune vurderer, at produktionens ammoniakfordampning ikke forringer de beskyttede naturområders naturtilstand i væsentlig grad. Kolding Kommune vurderer desuden, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til natur.

Ejendommens anlæg ligger ca. 4,6 km fra det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, Egtved Ådal. Kolding Kommune vurderer, at anlægget ikke påvirker dette område i væsentlig grad pga. den betydelige afstand til området. Se yderligere beskrivelse af Egtved Ådal under afsnittet "NATURA2000".

Kolding Kommune vurderer samlet at sammen med de stillede vilkår nr. 46-48 vedr. ammoniak, at de i godkendelsen beskrevne tiltag for begrænsning af ammoniakfordampning til natur og øvrige omgivelser fra anlæg og lager er tilstrækkelige.

5.3 Udbringningsarealerne

5.3.1 Bedriftens udbringningsarealer

Beliggenhed	Status	Ha	Nitratfølsomt indvindingsområde
v. ejendommen	Ejet/forpagtet	86,73	-
NV for Husted Mose	Ejet/forpagtet	17,14	4,37 ha
Nord for Lunderskov	Aftale	69,73	-

Udbringningsareal i alt: 173,60 ha.

Der er ikke udbringningsarealer i nitratklasserne 1-3 eller udbringningsarealer omfattet af fosforklasserne 1-3. Alle ejede og forpagtede marker er angivet med referencesædskifte og standardsædskifte K12. Jordtyperne er JB3 og JB4 (sandjord)(jf.

notat om Standard- og referencesædskifter, Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, landområdet af 27. juni 2007). Alt jorden er drænet jævnfør tabel 4.1.3 i ansøgningen.

Ejendommen anvender og efterlever husdyrbekendtgørelsens bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter, og maksimal udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne er derfor 2,3 DE/ha. Der udbringes 2,29 DE/ha.

De arealer, som ejes under samme bedrift, men som ikke benyttes som udbringningsarealer (ca. 16 ha), udnyttes som beboelse, gårdsplads/driftsbygninger, vejareal og vedvarende græsarealer (13,75 ha).

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår 85-88 under bedriftens udbringningsarealer, at arealkravet er overholdt, da der er tilstrækkelige udbringningsarealer til produktionens størrelse, og at harmoniarealet på maks. 2,3 DE/ha er i orden. Se kort over udbringningsarealer (Bilag 2).

5.3.2 Kvælstofudvaskning til overfladevand og grundvand

Kolding Kommune har vurderet om produktionen på Knudsbølgård har effekt på grundvandskvaliteten i området og af tilstanden af vandløb og søer. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbefalede elektroniske ansøgningssskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til vandløb og søer, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

4,37 ha af udbringningsarealerne er nitratfølsomt indvindingsopland. På arealerne er der via Farm-N lavet en beregning af udvaskning fra rodzonen til grundvandet. Beregningerne viser, at udvaskningen i eftersituationen er den samme på alle arealer som i før-situationen (60 mg N/l). For at overholde nitratudvaskningskravet er der indsat 3 % efterafgrøder af det samlede areal udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om efterafgrøder. Efterafgrøderne er indsat for at mindske nitrat udvaskningen. Projektet opfylder således lovgivningens krav for nitratudvaskning i de nitratfølsomme indvindingsområder.

Såfremt ny kortlægning viser, at der er flere sårbare grundvandsområder indenfor udbringningsarealerne, kan godkendelse og vilkår bringes op til revision af Kolding Kommune.

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i nitratklasserne 1-3, og jævnfør ansøgningen er reduktionsprocenten 100. Der udvaskes 59,70 kg N/ha. Da den maksimalt tilladte udvaskning til overfladevandet er 60,80 kg N/ha, vurderes det, at det generelle krav i husdyrloven er overholdt.

Udbringningsarealerne afvander til Kolding Fjord, der står i forbindelse med Natura2000 område Lillebælt. For en beskrivelse af Lillebælt, se afsnittet om natur – udbringningsarealer nedenfor.

Kolding Kommune vurderer, at der i det konkrete projekt ikke er forhold, som medfører behov for at skærpe beskyttelsesniveauet i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskning til grundvand og overfladevand.

5.3.3 Fosforoverskud og erosion

Ingen af udbringningsarealerne er omfattet af fosforklasserne 1-3, og husdyrlovens generelle krav om fosforoverskud på ejendommens udbringningsarealer er jævnfør ansøgningens beregninger overholdt.

Et udbringningsareal (mark nr. 4-0) skrån timer til vandløb (6-12 %), men det vurderes ikke at være problematisk i forhold til overfladeafstrømning, da der stilles vilkår nr. 92 om 5 meter bræmmer ned til vandløbet. To udbringningsarealer i Vejle Kommune

støder direkte op til et værdifuldt beskyttet overdrev. Vejle Kommune vurderer (se bilag 10), at der er risiko for tilførsel af næringsstoffer ved erosion og overfaldeafstrømning, og der er derfor stillet vilkår nr. 93 om en 15 meter dyrkningfri bræmme. Formålet med en dyrkningsfri bræmme er at minimere den erosionsbetingede tilførsel af fosfor til naturarealet nedenfor marken samt til vandløbet SV for mark nr. 26-0.

Kolding Kommune vurderer, at der i det konkrete projekt ikke er forhold, som medfører behov for at skærpe beskyttelsesniveauet i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for fosforoverskud på udbringningsarealerne.

5.3.4 Natur - udbringningsarealer

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning til recipienterne. Søer og vandhuller er særlige følsomme overfor tilførsel af fosfor. Visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften (ammoniakfordampning). Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Dele af udbringningsarealerne ved Husted Mose og de fleste af udbringningsarealerne omkring ejendommen er beliggende i Bufferzone II (jævnfør § 7), hvor husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græs. Se kortbilag 2a og 2b.

Der er ikke registreret vandhuller beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 på eller op til udbringningsarealerne. Mark nr. 2-0 afgrænser til fersk eng beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og markerne 25-0 og 26-0 afgrænser til beskyttet overdrev.

I forbindelse med høring af Vejen Kommune vedr. udbringning på aftalearealer i Vejen Kommune har Vejen Kommune sendt et høringssvar, se bilag 11. Høringssvaret har dog ikke bevirket nogen særlige vilkår for aftalearealerne beliggende i Vejen Kommune, da det er blevet vurderet, at der ikke er behov for udarbejdelse af en arealgodkendelse (§ 16).

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i selve udbringningsarealet. Kolding Kommune vurderer under forudsætning af de stillede vilkår, at engene, moserne og overdrevet ikke bliver yderligere påvirket ved driften.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder grænsende til eller på udbringningsarealerne. Der er registreret beskyttede jord- og stendiger grænsende til mark nr. 28-0, 28-2, 28-7, 8-0, 8-1 og 26-0.

De nordlige udbringningsarealer afvander via tilløb til Egtved Å og videre til Vejle Fjord. Udbringningsarealerne omkring ejendommen afvander via tilløb til Bølling Bæk til Vester Nebel Å og Kolding Å videre til Kolding Fjord. Kolding Fjord står i forbindelse med NATURA2000 området Lillebælt. Tilløbet til Egtved Å og Egtved Å er målsat B2-gydevandløb for ørred og andre laksefisk. Tilløbet til Bølling Å og Bølling Å er målsat B2-Gydevandløb for ørred og andre laksefisk. Vester Nebel Å er målsat B2-vandløb for ørred og andre laksefisk.

Bortset fra den direkte tilledning fra dræn er åstrækningerne beskyttet mod påvirkning fra næringsrigt vand fra udspretningsarealerne, da overfladisk afstrømning vil blive tilbageholdt af 2 meter bræmmer.

For at sikre en beskyttelse af vandløb, søer og natur er der stillet vilkår nr. 89-92. Kolding Kommune vurderer herefter, at de berørte vandløbssystemer ikke vil blive væsentligt påvirket af udvidelsen på Knudsbølgård.

5.3.5 NATURA2000 og bilag IV-arter

Anlægget er beliggende ca. 4,6 km fra Egtved Ådal. Egtved Ådal er omfattet af Habitatdirektivet som NATURA2000 område. Overdrevene er et meget dominerende landskabselement, og de fleste af overdrevene er sure overdrev. Flere steder på skrænterne både i skovene og på de lysåbne arealer findes der små kilder og væld med kalkholdigt vand. På flere af overdrevsarealerne findes der en veludviklet flora af både svampe og planter. Der er således fundet hvid sæk-spore, bredbægret ensian og lyngstar, som alle er rødlistede og hhv. truede, sårbare og sjældne. Desuden findes store bestande af fredede orkidéer og flere sjældne plantearter. Der er en unik svampeflora på flere overdrev med mange rød- og gullistede svampe. Bækklampret er registreret på en lang række stationer i vandløbssystemet.

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod heder og overdrev, men også mod de andre naturtyper i området. Skovnaturtyperne er ligeledes følsomme overfor kvælstof og er særligt udsatte for negative påvirkninger i skovkanterne.

Udbringningsarealerne afvander til Natura2000 områder 112 Lillebælt, der er beskyttet som Habitatområde (H96) og fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Der er flere større krumoddekomplekser, der nu er sammenvoksede og dækkede af strandeng med naturlige tidevandsrender og ofte med kystlaguner bagved. Udpegningsgrundlaget for Lillebælt er bl.a. kystlaguner og strandsøer, som er en prioriteret naturtype. Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser. Lillebælt er desuden udpeget som levested for 10 arter af ynglefugle. Området er især vigtigt for arterne havørn, rørhøg, fjordterne, havterne og dværgterne.

Fem arter af trækkende vandfugle er udpegningsgrundlag. Vigtigst er dykænderne edderfugl, bjergand, hvinand og toppet skallesluger, som dog alle er gået tilbage de senere år.

Lillebælt opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen herfor er ifølge regionplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, primært fra landbrug.

Ifølge Farm-N-beregning udvaskes der 59,50 kg N/ha fra rodzonen. En del af dette omsættes fra marken til Natura2000-området. Brakvandssøerne Halk Nor, Bankel Sø og Hejls Nor vurderes alle at være påvirkede af næringsalte.

Der foreligger dog ikke et tilgængeligt beregningsværktøj, der kan vise en merbelastning til Natura2000-område nr. 112 Lillebælt. Det må forventes, at de kommende års udarbejdelse af natur- og vandplaner vil give et bedre grundlag for vurderingen af miljøbelastningen af Natura2000-området.

Kolding Kommune har inddraget nuværende tilgængelig viden om natur- og miljøtilstanden i Natura2000-området og vurderer på baggrund af denne, at udpegningsgrundlaget ikke bliver påvirket væsentligt ved udvaskningen fra udbringningsarealerne fra det konkrete projekt.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommens udbringningsarealer. På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, pipistrel flagermus, dværgflagermus, langøret flagermus, syd flagermus, brun flagermus, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og odder. Vandflagermus, brun flagermus, trolde flagermus, langøret flagermus og odder er optaget på rødlisten 1997 som sårbare.

Kolding Kommune har ikke konkret kendskab til registrering af nogle af de nævnte Bilag IV-arter i projektområdet. Kolding Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer, men det kan ikke afvises, at de forekommer. Det vurderes på denne baggrund, at projektet ikke vil have negativ indvirkning på leve- og ynglesteder for Bilag IV-arter eller andre sjældne eller fredede arter.

Kolding Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturområder indenfor NATURA2000 områderne bl.a. pga. den betydelige afstand til områderne. Endvidere vurderes det, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på områdets eventuelle bilag IV-arter. Der stilles ikke yderligere vilkår.

6 Kommunens samlede konklusion

Det er Kolding Kommunes vurdering, at projektet og virksomhedens drift efter gennemførelse af projektet og under overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Med venlig hilsen

Marianne Yde
Biolog
Landbrugsafdelingen
Kolding Kommune

7 Bilag

Bilag 1: Grundlag for vilkår og lovgivning
Bilag 2a: Udbringningsarealer, natur mv.
Bilag 2b: Udbringningsarealer, natur mv.
Bilag 3: Oversigt over alle marker
Bilag 4: Ejede og forpagtede arealer
Bilag 5: Aftalearealer
Bilag 6: Situationsplan
Bilag 7: Olietanke mv.
Bilag 8: Installationer og afløb mv.
Bilag 9: Transportveje
Bilag 10: Høringssvar fra Vejle Kommune
Bilag 11: Høringssvar fra Vejen kommune